

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС: ПЛЮСИ Й МІНУСИ

Лаврик А.О., гр. Б-27м

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Л.М. Котенко**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Тривалий час науковці прагнули максимально зблизити норми бухгалтерського і податкового обліку щодо визначення фінансового результату діяльності підприємств і об'єкта оподаткування.

З прийняттям Податкового кодексу узгодженість була досягнута в таких напрямках: єдині принципи нарахування та формування більшості доходу та витрат за правилами бухгалтерського обліку; використання методів та підходів до визначення амортизації. Але деякі відмінності залишилися. Так, не повністю узгоджена термінологія. Наприклад, в П(С)БО 17 відсутнє визначення «постійних податкових різниць», воно наведено в ПКУ і ПБО 27 «Податкові різниці». Крім того, в ПБО 27 передбачений розподіл постійних податкових різниць на ті, що підлягають вирахуванню або оподаткуванню. З огляду на норми ПКУ це є недоцільними. Водночас такий розподіл слід здійснювати щодо тимчасових різниць (це передбачено в П(С)БО 17, а ПБО 27 необхідно доповнити). У П(С)БО 10 в порівнянні з ПКУ наведена недостатня інформація про ознаки визначення безнадійної дебіторської заборгованості. Це свідчить про потребу в коригуванні нормативних актів для відповідності наведеної в них інформації.

Різні підходи до визначення окремих видів доходів та витрат, наявність операцій, які відображаються в обмеженій сумі чи зовсім не знаходять відображення в податковому обліку, призводять до появи постійних та тимчасових податкових різниць. До постійних податкових різниць віднесено: нарахування у відповідних випадках умовних відсотків за поворотну фінансову допомогу; дохід від відновлення корисності активів; дохід від дивідендів; відсутні у податковому обліку штрафи, пені сплачені; суми врегулювання безнадійної заборгованості тощо. Тимчасові різниці включають в себе: відмінність в нарахуванні резерву сумнівних боргів та різні підходи щодо списання сумнівної заборгованості; відмінності в облік витрат майбутніх періодів, витрат, під здійснення яких нараховується забезпечення тощо. Проблемним є питання щодо розрахунку та методичного підходу до визначення періоду амортизації основних засобів, рік – календарний (до грудня) чи робочий.

Питання гармонізації двох видів обліку залишається відкритим і викликає безліч дискусійних питань у наукових колах.

ОБЛІК БЕЗНАДІЙНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ БАНКІВ

Мартиненко Д.В., гр. Б-27м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.О. Тарасова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Банк за своїм призначенням має бути одним з найбільш надійних інститутів суспільства та представляти основу стабільності економічної системи. У сучасних умовах нестійкого правового і економічного середовища банки повинні не тільки зберігати, але і примножувати через відсутність державної підтримки кошти своїх клієнтів практично самостійно.

Банки та небанківські фінансові установи, крім страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, корпоративних інвестиційних фондів та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, формують резерви для відшкодування можливих втрат за всіма видами кредитних операцій та коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках в інших банках, придбаними цінними паперами, іншими активними банківськими операціями згідно із законодавством, включаючи нараховані за всіма цими операціями проценти та комісії.

Банк має право відшкодувати (списати) за рахунок резерву заборгованість, яка визначена безнадійною відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України, зазначених у пункті 2 цього Порядку, за умови, що за такою заборгованістю є прострочений платіж за основним боргом та/або нарахованими процентами, та/або комісіями більше 180 днів.

Банк у разі відшкодування (списання) за рахунок резерву безнадійної заборгованості за основним боргом одночасно відшкодує (списує) за рахунок резерву нараховані проценти та комісії за такою заборгованістю. Це дозволило запропонувати облікову модель з використання резервів під кредиторські ризики.

Банки здійснюють розрахунок резерву під стандартну та нестандартну заборгованість протягом місяця у якому мала місце кредитна операція. Банк зобов'язаний продовжувати роботу щодо відшкодування списаної за рахунок резерву безнадійної заборгованості. На нашу думку, розформування резервів збільшить капітал, але не додасть вільних грошей для видачі нових позик. Будуть використані резерви, сформовані за рахунок податкових витрат, але ліквідність на ринку не зросте, «розчищення» резервів дозволить банкам поліпшити прибутковість.